

Stichting Kinderhulp Togo

Nieuwsbrief No 3, April 2010

Voorwoord

Dit is de derde nieuwsbrief over onze activiteiten voor de kinderen in Togo. Na vier jaar van voorbereiding zijn we nu bijna klaar voor de start van het hoofdproject: de schoolartsdienst voor alle kinderen in de stad Kpalimé. Daarmee beginnen we in september van dit jaar. In deze nieuwsbrief berichten we u hierover, maar ook over de lopende projecten. En over hoe u ons kunt steunen als u wilt.

Proefproject medisch onderzoek 250 kinderen groot succes

In januari en februari jl. heeft Cécile een pilot gehouden onder 250 kinderen in de stad Kpalimé in Togo. Op één klas na die in september aan de beurt komt, zijn alle kinderen van de basisschool Saint-Esprit uitgebreid medisch onderzocht. Dat onderzoek vond nog niet plaats in ons eigen medisch centrum, want dat is nog niet gereed. We missen ook nog apparatuur, waardoor we niet alle onderzoeken konden doen. Maar toch hebben we een uitgebreid onderzoek gedaan bij alle kinderen. Groei, vaccinaties, ogen, oren, gebit, hart, longen, buik en rug zijn gecontroleerd. De school, de ouders en de kinderen zelf waren erg enthousiast want dit soort onderzoeken komt niet voor in Togo. En omdat de ouders de huisarts en het ziekenhuis meestal niet kunnen betalen, lopen veel kinderen al heel lang rond met allerlei klachten: slecht zien, wormen in de buik, allerlei vervelende ziektes, geboortefwijken en psychische problemen. Iedereen was zo enthousiast dat Cécile aan het eind van de pilot drie riemen bananen en een enorme mand sinaasappels kreeg aangeboden. En dat is heel veel voor een school waar de onderwijzers per

maand € 22,- verdienen (zelfs voor Togolese begrippen weinig).

Veel kinderen hebben oogproblemen

Een van de belangrijkste conclusies van de pilot is dat veel kinderen oogproblemen hebben. Het aantal verschilt per klas, maar in sommige klassen gaat het om wel 30% van de kinderen. Veel kinderen zijn slechtziend, sommigen hebben oogziektes zoals glaucoom (dat komt in Europa pas bij volwassenen boven de 40 jaar voor) of oogontstekingen. Ook de onderwijzers die we op hun verzoek tegelijk met de kinderen hebben onderzocht, zien vaak niet goed. De oogproblemen zijn voor een deel het gevolg van onvoldoende vitamine A. Voor een ander deel brengt de warme steppewind harmattan allerlei infecties met zich mee. Tot slot zijn er natuurlijk ook aangeboren afwijkingen en ongelukjes met de ogen. Zodra ons centrum van start gaat, zullen we aan de slag gaan om dit soort kwalen te voorkomen en te genezen. Feitelijk wordt Cécile ook een soort eerstehulp-oogarts. Met als achtervang in Nederland de oogartsen van het Ikaziaziekenhuis in Rotterdam, die hebben aangeboden ons (op afstand) te helpen. En de assistent-oogarts in het ziekenhuis van Kpalimé.

"Het Huis" biedt weer brillen aan

Opticiënketen "Het Huis" (www.hethuis.nl) heeft ons opnieuw een groot aantal gebruikte brillen aangeboden: meer dan 400. Die zamelen de opticiens in bij hun klanten die een nieuwe bril komen kopen. De gebruikte bril gaat via het hoofdkantoor en onze organisatie naar Afrika. Wij hebben duizenden brillen nodig, vooral voor kinderen (niet alleen de monturen maar ook de

glazen). Voor de Togolezen zijn brillen schreeuwend duur: gemiddeld twee maandsalarissen voor een onderwijzer. **Help ons aan meer brillen!** Het geeft niet welke sterkte ze hebben (zet dat er a.u.b. wel even met een plakkertje op). Er is altijd wel iemand die ongeveer die sterkte nodig heeft. Ook brillen voor oudere mensen zijn zéér welkom. Ze krijgen in Togo een tweede leven.

Kinderen doof door ontstekingen

Van de onderzochte kinderen blijkt 16% min of meer doof te zijn. Voor een flink deel is dat het gevolg van overvloedig oorsmeer, een bekend gegeven uit de medische literatuur over Afrika. Dat is gemakkelijk te verhelpen door de oren uit te spuiten. Maar een deel van de kinderen is blijvend gehoorgestoord doordat in het verleden oor- of hersenvliesontstekingen niet of onvoldoende zijn behandeld. Daar is weinig meer aan te doen, al denken we na over de mogelijkheid gehoorapparaten aan te bieden. Maar wie in Afrika echt doof is, heeft pech gehad. Er is een schoolje voor dove kinderen in Kpalimé, maar de toestand op die school moet flink verbeterd worden. Vanaf september a.s. nemen wij die school op in ons werkplan. Alle kinderen zullen gratis worden onderzocht en behandeld.

Vaak parasieten en wormen in de ingewanden

Omdat ons laboratorium nog niet gereed is, hebben we de ontlasting van de kinderen niet kunnen onderzoeken. Maar uit uitwendig onderzoek (een "gloeïende buik") en het invullen van vragenlijsten, konden we de conclusie trekken dat zeker 50% van de kinderen last heeft van parasieten en wormen. Die komen via het water, het voedsel maar ook door de slechte hygiëne het lichaam binnen. Uit de literatuur is bekend dat dit een van de grote problemen is bij kinderen in Afrika. In ons medisch centrum zullen we standaard de ontlasting van alle kinderen onderzoeken. Wie wormen of parasieten heeft, krijgt direct pillen mee (tegen lage kosten). De ervaring leert dat de ouders niet naar de apotheek gaan. Daarom

moeten wij direct na het onderzoek actie ondernemen.

80% kinderen heeft malaria (gehad)

Uit de vragenlijsten die we kinderen hebben laten invullen, komt naar voren dat malaria dé belangrijkste ziekte onder kinderen is. Van die kinderen heeft 80% die ziekte gehad of heeft hem nu. In ons centrum zullen we het bloed

van de kinderen onderzoeken, niet alleen op malaria maar ook op andere ziekten zoals sikkelanemie. Wie malaria heeft, kan direct medicijnen kopen. Maar nog belangrijker is dat we veel voorlichting gaan geven over het voorkomen van deze ziekte. Het blijkt dat kinderen de muskietennetten 's nachts afgooien omdat ze die te warm vinden. De kinderen weten vaak ook niet dat de muggen vooral tegen het vallen van de avond actief zijn. Op dat moment moet je in ieder geval hemden met lange mouwen en lange broeken dragen. Zo is er met preventieve

voorlichting veel winst te behalen.

Kindermishandeling serieus probleem

Uit de vragenlijsten die we kinderen hebben laten invullen, komt als hun grootste angst naar voren dat ze worden geslagen en mishandeld. Vrijwel alle kinderen worden van tijd tot tijd geslagen: 16% vult in dat dit vaak gebeurt en dat er hard wordt geslagen. In het leven van alledag zie je ook dat stokslagen heel gewoon zijn. Zo heeft elke leraar in elke klas een stok waarmee hij de kinderen zo nodig een mep kan verkopen (in principe op de handen of de billen). Omdat wij als blanken buitenstaanders zijn in de Togolese samenleving, zullen we hier subtiel mee moeten omgaan. Maar een van onze assistenten, wier echtgenoot onderwijzer is, heeft de discussie bij haar thuis al geopend: slaan is slecht want het maakt de kinderen angstig. Wordt vervolgd.

Beleidsplan 2010-2011 gereed

Eind maart 2010 heeft het bestuur van onze stichting het beleidsplan 2010-2011 vastgesteld. Dat plan is nu te downloaden van

de website¹. In het plan leggen we uit wat onze visie en missie is en wat we in de komende twee jaar gaan doen om die missie te realiseren. In grote lijnen komt het erop neer dat we alle schoolgaande kinderen in Kpalimé en omgeving – naar schatting zo'n 45.000 – gaan onderzoeken en dat we vervolgens hun gezondheid proberen te verbeteren. Dat doen we in één-op-één onderzoeken maar ook in collectieve projecten, bijvoorbeeld om malaria en aids te voorkomen, om de hygiëne te vergroten en om kindermishandeling te laten afnemen. We hebben daarvoor hulp nodig in de vorm van geld maar ook van goederen: poedermelk voor moeders die aids hebben, tandpasta en fluor voor de slechte gebitten van de kinderen en veel brillen. Daarnaast gaan we door met kleinere projecten zoals de schoolbankjes en babykleertjes. Tot slot leggen we onze lange-termijnstrategie uit: we willen zoveel mensen in het land opleiden dat wij zelf op termijn overbodig worden omdat zij het kunnen overnemen. We zijn daar in de pilot al mee begonnen: de twee assistenten van Cécile waren niet geschoold, maar ze worden nu in hoog tempo door haar en ook door anderen in Togo opgeleid.

Medisch centrum wordt verbouwd

In de komende maanden worden de twee aan elkaar vastzittende woonhuizen die we afgelopen jaar hebben aangekocht, verbouwd tot medisch centrum. Deze woonhuizen liggen op 50 meter van de geasfalteerde weg die vanuit Kpalimé naar Atakpamé loopt, binnen de bebouwde kom van Kpalimé. De huizen zijn een paar jaar geleden gebouwd maar nooit in gebruik genomen. Onze aannemer is nu bezig om ze te verbouwen. Alle kamers moeten betegelde muren krijgen, alle buitendeuren en ramen moeten van metaal worden gemaakt om inbraakveilig te zijn, het elektriciteitsnet moet worden aangepast evenals de waterleiding en afvoer. Er wordt een wachtzaal buiten de huizen aangelegd en er komt drainage voor het terrein. De eerste foto's van de verbouwing zijn te vinden op onze site² evenals enkele overzichtsfoto's van het geheel.

Onze planning voor de komende jaren

Op **15 september a.s.** starten in ons medisch centrum de werkzaamheden. We beginnen met een team bestaande uit één jeugdarts (Cécile), twee assistenten, één laboratoriummedewerker, één receptionist tevens apothekersassistent en boekhouder, een bewaker en een schoonmaakster. Daarmee verwachten we jaarlijks 2500 kinderen te kunnen onderzoeken. **In de loop van 2011** zullen we een tweede team inzetten, bestaande uit een arts en twee assistenten. Daarmee kunnen we per jaar 5000 kinderen onderzoeken. In het schooljaar **2011/2012** zullen we starten met schooltandverzorging. We zullen dan ook de mogelijkheden bieden aan Togolese artsen, verplegers en assistenten om "on the job" te worden opgeleid. Tevens zullen we geïnteresseerde artsen, verplegers en paramedici uit Europa de mogelijkheid bieden om mee te helpen in ons centrum in de vorm van een stage. Vanaf het schooljaar **2012-2013** (of zoveel eerder als mogelijk is) zullen we collectieve projecten opzetten om de gezondheid van grote groepen kinderen te kunnen verbeteren. Daarbij kan het gaan om voorlichting en cursussen maar ook om verbetering van de hygiëne (toiletten!) en de infrastructuur (water, wegen).

Eerst onderzoek van kinderen met handicap

In het programma van het medisch centrum Kpalimé heeft het onderzoek van kinderen met een handicap prioriteit. Die onderzoeken zullen we voor hen gratis uitvoeren; voor de niet-gehandicapte kinderen zal een kleine financiële bijdrage worden gevraagd met als doel

een deel van onze kosten te dekken, maar ook omdat gratis onderzoeken niet serieus worden genomen in Afrika. We zullen in het schooljaar 2010/2011 alle kinderen onderzoeken van de dovenschool, van de school voor lichamelijke en geestelijk gehandicapten en de kinderen van het weeshuis. Daarnaast willen we minstens zes basisscholen onderzoeken. In totaal verwachten we in het komend schooljaar 2500 kinderen te kunnen onderzoeken en te behandelen.

¹ http://www.kinderhulp-togo.nl/Downloads/Beleidsplan_skt_2010_2011.pdf

² http://www.kinderhulp-togo.nl/Fotogalerij/2010/Verbouwing_2010/index.html

Onze exitstrategie

Het is de bedoeling dat onze projecten zo verankerd raken in de Togolese samenleving dat ze zonder onze hulp kunnen draaien. Dat zal wel een flink aantal jaren duren, maar het lijkt zeker haalbaar. Onze focus ligt daarom erg op het opleiden van mensen ter plaatse. Op den duur moet een grote groep opgeleide experts ontstaan op het gebied van jeugd en gezondheid die overal in Togo werkzaam zullen zijn. De Togolese overheid zal deze vorm van goedkope en effectieve zorg moeten gaan ondersteunen, zo nodig in het begin met hulp van buitenaf. Maar op den duur moet het land zelf de kosten kunnen dragen van deze vorm van zorg. Die kosten zijn niet hoog: de gezamenlijke salarissen van ons eerste team van 6 man (exclusief de jeugdarts Cécile) begroten wij op € 600,- per maand. Die kosten kunnen te zijner tijd grotendeels worden teruggehaald in de vorm van een eigen bijdrage van de ouders van de onderzochte kinderen.

Container in augustus naar Afrika

In de afgelopen tijd hebben we van diverse kanten medische en niet-medische hulpmiddelen aangeboden gekregen zoals behandelbanken, kinderrolstoelen en zelfs een echograaf maar ook tafels, stoelen, computers en kasten. Al deze zaken moeten naar Togo worden vervoerd. Wij prijzen ons gelukkig dat de "Steder group" uit Rhooen bereid is om de kosten van het

vervoer voor hun rekening te nemen. In de haven van Lomé zal de Caritas Togo de inkleding op zich nemen, waarna de goederen per vrachtwagen naar ons centrum zullen worden vervoerd. Hartelijk dank aan de vele gulle gevers die ons al deze spullen hebben gedoneerd!

Schoolbankjesproject groeit gestaag

In het afgelopen jaar heeft onze stichting ongeveer 150 schoolbankjes à € 28,- per stuk door de meubelmaker en zijn medewerkers in Kpalimé kunnen laten maken. Die bankjes zijn in scholen in de stad geplaatst, waar het grootste tekort is. We kunnen nog honderden bankjes plaatsen want er is een groot gebrek hieraan. In februari van dit jaar kregen wij het verheugende bericht dat een fonds uit de Franse gemeenschap ons een gift van € 2000,-

heeft toegekend waarmee ruim 90 nieuwe bankjes gemaakt kunnen worden. Daarnaast heeft een eerste communicatiegroep uit Vleuten € 1000,- bij elkaar gebracht, waarvan we 46 bankjes zullen laten maken. Wie mee wil helpen, kan een gift overmaken op ons bankrekeningnummer 1333 63 376³.

Babykleertjesproject succesvol

Ons project om babykleertjes te laten breien in Europa en die aan de minst draagkrachtige gezinnen in Togo te geven, blijft onverminderd succesvol. Er is in verzorgingshuizen en daarbuiten de laatste tijd weer veel gebreid. Topscorer blijft het verzorgingshuis 't Seghe Waert in Zoetermeer, waar aan de lopende band kleertjes worden gebreid. Die gaan mee in de container naar Kpalimé en worden daar verspreid door diverse religieuze gemeenschappen, o.a. de zusters van moeder Theresa, die zich in het bijzonder inzetten voor aidspatiënten en hun kinderen.

Rotary subsidieert aanschaf instrumenten

Het ziet er naar uit dat door samenwerking van Rotaryclubs in Nederland, Frankrijk en Togo een subsidie beschikbaar komt waarmee het grootste deel van de noodzakelijke instrumenten en apparaten voor onderzoek in het medisch centrum in Kpalimé gefinancierd kan worden. In Nederland

wordt dit project gecoördineerd door Rotaryclub Rotterdam Nieuwe Dag, maar ook clubs in Den Haag, Assen en Helmond hebben een flinke duit in het zakje gedaan. In augustus/september zullen we weten of dit initiatief door de internationale afdeling van Rotary ondersteund wordt. Daarna willen wij een sponsoraanvraag doen bij Rotary, de Lyons en/of soortgelijke organisaties voor de aanschaf van materiaal voor de schoolandverzorging die in 2011/2012 van start moet gaan. Wie in een dergelijke organisatie zit en ons wil helpen, wordt verzocht contact met ons op te nemen via j.j.schat@kinderhulp-togo.nl.

³ Zie http://www.kinderhulp-togo.nl/Nederlands/Steun_ons/index.html

Wij zoeken nog.....

Wij zoeken nog platenboeken, (stalen) archiefkasten, bureaubenodigheden zoals ordners, pennen en potloden, maar ook allerlei soorten medische instrumenten en hulpmiddelen. Vergeet niet de brillen. En tandenborstels en fluorhoudende tandpasta.

Financiële ondersteuning zeer welkom

Ofschoon onze stichting met een laag budget werkt, is er toch geld nodig om met name de medische onderzoeken te financieren. Wij hebben berekend dat een compleet onderzoek van een kind ongeveer € 5,- kost aan personeelskosten en operationele kosten van het medisch centrum. Daarbij gaan we ervan uit dat mensen die uit Europa komen, hun eigen reis- en verblijfkosten betalen. Dat geldt ook voor Cécile, haar echtgenoot en bestuursleden die langskomen en meehelpen. Plaatselijke personeel moet worden betaald evenals het onderhoud van gebouw,

bedrijfswagen en inventaris. Wie de behandeling van een aantal kinderen wil sponsoren, kan een bedrag overmaken op ons bankrekeningnummer 1333 63 73 van de Stichting Kinderhulp Togo in Zoetermeer. Elk jaar produceren wij een jaarrekening die door een onafhankelijke accountant wordt goedgekeurd. Elke sponsor kan hierin inzage vragen.

Colofon

© Stichting Kinderhulp Togo april 2010
Website: www.kinderhulp-togo.nl

Vragen/opmerkingen/suggesties:
info@kinderhulp-togo.nl

Bankrekening: 1333 63 376 Stichting
Kinderhulp Togo Zoetermeer

